

BUDAPEST XXI. KERÜLET CSEPEL ÖNKORMÁNYZATA

POLGÁRMESTER

JAVASLAT

Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2023. évi ellátásáról szóló átfogó beszámoló elfogadására

Készítette: **Metz Tímea**
ágazatvezető

Nagyné Kovács Timea
intézményvezető

Előterjesztő: **Borbély Lénárd**
polgármester

Az előterjesztés egyeztetve:
egyeztető lap szerint

Az előterjesztő megtárgyalásra javasolja:
a Szociális, Egészségügyi és Fogyatékosügyi Bizottságnak

Törvényességi szempontból ellenőrizte:

Dr. Vincze Anikó
jegyző

Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata Képviselő-testülete
2024. évi..... 70..... sz. előterjesztés
Testületi ülés dátuma: 2024. 06. 26.

Az előterjesztés leadva:
2024. június 21.

Testületi ülés időpontja:
2024. június 26.

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény értelmében a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden évben átfogó értékelést készít. Az értékelést a képviselő-testület általi megtárgyalást követően meg kell küldeni a gyámhatóságnak, aki az értékelés kapcsán, annak kézhezvételétől számított harminc napon belül élhet javaslattal a települési önkormányzat felé.

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Kormányrendelet 10. számú mellékletében meghatározott szempontok szerint jelen előterjesztésben teszek javaslatot a Budapest Főváros XXI. Kerület Csepeli Polgármesteri Hivatal Intézményfelügyeleti Ágazata és Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata Humán Szolgáltatások Igazgatósága által készített 2023. évi beszámoló elfogadására, mely beszámoló bemutatja a település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adatai; az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátásokat; a gyermekétkeztetés megoldásának módjait, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatokat; az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat; a gyermekek napközbeni és átmeneti ellátásának tapasztalatait; a felügyeleti szervek, illetve a fenntartó által végzett ellenőrzések megállapításait; a bűnmegelőzési cselekvési program és koncepció főbb – elsősorban gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő – elemei; együttműködés kereteket és szakmai elképzeléseket.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a javaslatot támogatni szíveskedjék.

Budapest, 2024. június ²¹ „.....”.

Borbély Lénárd
polgármester

Mellékletek:

1. számú melléklet: Beszámoló Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2023. évi ellátásáról
2. számú melléklet: Egyeztetőlap

Határozati javaslat

Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata Képviselő-testület úgy dönt, hogy Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló 2023. évi beszámolót a jelen előterjesztés 1. számú mellékletében foglalt tartalommal elfogadja.

Határidő: azonnal

Felelős: Borbély Lénárd, polgármester

Végrehajtásért felelős: Metz Tímea, ágazatvezető

A határozati javaslat elfogadásához a Képviselő-testület **egyszerű** többségű támogató szavazata szükséges.

EGYEZTETŐ LAP

a Javaslat Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata gyermekjóléti és
gyermekvédelmi feladatainak 2023. évi ellátásáról szóló beszámoló elfogadására
című előterjesztéshez

1. Az előterjesztés egyeztetve: Dr. Villányi Dóra aljegyző

Vélemény: Az előterjesztésben foglaltakkal egyetértek

Budapest, 2024. június. 21.

Dr. Villányi Dóra
aljegyző

BESZÁMOLÓ

**Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata 2023. évi
gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról**

Tartalom

Bevezető	3
1. Demográfiai adatok	3
2. A gyermekek napközbeni ellátásának, átmeneti gondozásának biztosítása	4
2.1. Napközbeni gyermekfelügyelet	4
2.2. Bölcsődei ellátás	4
2.3. Gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása	6
2.3.1. Helyettes szülői ellátás	6
2.3.2. Családok átmeneti otthona	6
3. A gyermekek nyári és egyéb szabadidős napközbeni felügyelete	7
3.1. Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata Gazdasági Szolgáltató Igazgatósága által szervezett nyári napközis tábor	7
3.2. Az Intézmény által biztosított nyári táborok	7
4. A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja a kerületben, működésének tapasztalatai	10
4.1. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	11
4.2. Család- és Gyermekjóléti Központ	18
4.2.1. A Központ speciális szolgáltatásai	23
4.2.2. Személyi és tárgyi feltételek alakulása	25
4.2.3. Együttműködés a gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagokkal	26
5. A gyermekvédelmi jelzőrendszer egyéb tagjainak működése	27
5.1. Védőnői ellátás	27
5.2. Óvodai ellátás keretében biztosított gyermekvédelmi feladatok	31
6. Az Önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások	31
6.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	33
6.2. Ingyenes szünidei gyermekétkeztetést igénylő hátrányos helyzetű gyermekek száma	35
6.3. Csepeli rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	35
6.4. Csepeli nevelési támogatás (ösztöndíj nélkül)	35
6.5. Ösztöndíjjal egybekötött csepeli nevelési támogatás	36
6.6. Csepeli krízistámogatás	36
6.7. Csepeli gyermekétkeztetés térítési díjának kedvezménye	36
6.8. Általános iskolai tanulmányok megkezdésének támogatása	37
6.9. Gyermekvédelmi feladatok	37
6.10. Védőoltások támogatása	37
6.11. Babaköszöntő csomag	38
6.12. Nagykorúvá válók köszöntése	38
6.13. Bursa Hungarica ösztöndíj	38
6.14. Az intézményi gyermekétkeztetés biztosítása	38
6.15. Természetbeni juttatások 2023-as évben	40
7. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai	41
8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása	42
8.1. A BRFK XXI. kerületi Rendőrkapitányság megelőző vagyonvédelmi tevékenysége	42
8.2. Áldozatvédelmi tevékenység	42
9. Jövőre vonatkozó célok	43

Bevezető

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, hatósági intézkedések biztosítják.

Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata (a továbbiakban: Csepel Önkormányzata) az általa fenntartott Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata Humán Szolgáltatások Igazgatósága (a továbbiakban: Intézmény) intézményen keresztül, ellátási szerződések útján, valamint más önkormányzattal kötött megállapodás útján és Budapest Főváros XXI. Kerület Polgármesteri Hivatalán keresztül biztosítja a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gytv.) által előírt gyermekjóléti alapellátásokat és természetbeni ellátásokat.

A Csepel Önkormányzata jelen beszámolóban rögzíti az általa, a **2023. évben** ellátott gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok tekintetében meghatározó demográfiai mutatókat, az ellátások és szolgáltatások jellemzőit, azok eredményeit és a hozzájuk kapcsolódó célokat; összhangban a Gytv. 96. § (6) bekezdésében foglaltakkal továbbá a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Kormányrendelet 10. számú mellékletében foglaltakkal.

1. Demográfiai adatok

Budapest XXI. Kerület Csepel állandó lakosainak száma:

Év	2021	2022	2023	2024
Lakosságszám (fő)	71 977	70 544	69 316	68 531

1. számú táblázat

Budapest XXI. Kerület Csepel állandó lakosainak száma 2024. január 1-jén életkori bontásban:

Életkor	Lakosságszám	Férfi	Nő
0-2 éves	1 472	780	692
3-5 éves	1 494	764	730
6-13 éves	3 977	2 272	2 196
14-18 éves	3 274	1 677	1 597
19-64 éves	42 245	21 022	21 321
65 év feletti	15 480	5 645	9 835
ebből 100 év feletti	37	7	30

2. számú táblázat

Budapest XXI. Kerület Csepel lakónépessége 2024. január 1-én: **70 106 fő**

Budapest XXI. Kerület Csepel lakónépességének száma 2024. január 1-jén életkori bontásban:

Életkor	Lakosságszám	Férfi	Nő
0-2 éves	1 559	830	729
3-5 éves	1 602	828	774
6-13 éves	4 735	2 392	2 343
14-18 éves	3 402	1 736	1 666
19-64 éves	43 455	21 289	22 166
65 év feletti	15 353	5 550	9 803
ebből 100 év feletti	21	4	17

3. számú táblázat

2. A gyermekek napközbeni ellátásának, átmeneti gondozásának biztosítása

2.1. Napközbeni gyermekfelügyelet

Az Intézményen keresztül biztosított napközbeni gyermekfelügyelet keretében a kerületben lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkező és ezen a címen életvitelszerűen élők részére az ikrek, a hármás, illetve többes ikrek születése esetén nyújt térítésmentes segítséget a törvényes képviselő saját otthonában. Iker gyermekek születése esetén, ha a szülő a gyermekek gondozásában és nevelésében segítségre szorul, otthonában nyújtandó segítséget kérhet a gyermekek 20 hetes koráig az Intézménytől. Heti 5 munkanapon 3-as vagy többes ikrek születése esetén napi 8 órában, ikrek esetén napi 4 órában igényelheti a szolgáltatást.

2023. évben **3 család** vette igénybe a gondozók segítségét.

2.2. Bölcsődei ellátás

Csepel Önkormányzata bölcsődei összesen 446 férőhellyel rendelkezik:

Intézmény	Mesevilág Bölcsőde (1212 Bp., Rákóczi tér 32.)	Cseperedő Bölcsőde (1211 Bp., Karácsony S. u. 17.)	Aprók Kertje Bölcsőde (1213 Bp., Mázoló u. 72- 74.)	Tipegő Bölcsőde (1214. Bp., Simon Bolivár sétány 4-8.)
Férőhely- szám	130 fő 10 csoportban	130 fő 10 csoportban	78 fő 6 csoportban	108 fő 8 csoportban

4. számú táblázat

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás részeként a gyermekek napközbeni ellátásának egyik formája, amely a 3 évesnél fiatalabb gyermekek napközbeni

nevelését, gondozását biztosítja. A bölcsődés gyermekek felvétele a 2023. évben folyamatos volt.

A bölcsődei ellátást elsősorban a munka világába visszatérő szülők kérelmezhetik, azonban a 2023. évben gyermekvédelmi indokok alapján is került sor felvételre **47 esetben** (jelentős számban az átmeneti otthonok - Magyar Vöröskereszt Családok Átmentő Otthona, Magyar Ökumenikus Segélyszervezet – lakói közül, de a szakellátást igénybe vevő édesanyák gyermekeinek is biztosított az Intézmény bölcsődei férőhelyet).

A bölcsődékben a **korcsoportos megosztás** a következőképpen alakult 2023.évben:

Gyermekek életkora	Cseperedő Bölcsőde	Mesevilág Bölcsőde	Tipegő Bölcsőde	Aprók kertje Bölcsőde
0-11 hó között	1 fő	1 fő	0 fő	1 fő
12-23 hó között	21 fő	12 fő	15 fő	2 fő
24-35 hó között	68 fő	80 fő	51 fő	53 fő
36 hónapos és az feletti	10 fő	6 fő	9 fő	5 fő

5. számú táblázat

2023. december 31. napján a betöltött férőhelyek száma **322**, míg az üres férőhelyek száma **124** volt.

A bölcsődék integráló bölcsődeként működnek, minden önkormányzati fenntartású bölcsőde fogad sajátos nevelési igényű (a továbbiakban SNI) gyermeket, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket is.

2023. évben összesen 9 fő SNI-s gyermek járt a bölcsődékbe és 19 fő részesült korai fejlesztésben. Amennyiben ahhoz a szülő hozzájárul, a bölcsődében is biztosított a korai fejlesztés a kisgyermek számára, amelyet a Pedagógiai Szakszolgálat munkatársai biztosítanak heti rendszerességgel.

A bölcsődés gyermekek intézményi étkeztetése a Mesevilág Bölcsődében és a Tipegő Bölcsődében működő főzőkonyhákról biztosított.

Intézményi gyermekétkeztetés a 2023. évben

Étkezési térítési díjat fizetők létszáma (fő)	Ingyenesen étkezők létszáma jövedelem nyilatkozat alapján (fő)	Ingyenesen étkezők létszáma gyermekek száma alapján (fő)	Ingyenesen étkezők létszáma tartós betegség alapján (fő)	Ingyenesen étkezők létszáma nevelésbe vétel, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülés okán (fő)
251	282	87	34	12

6. számú táblázat

A 2023. évben 34 fő ételallergiás gyermekek étkeztetését biztosították a bölcsődék.

Csepel Önkormányzata korábbi döntése értelmében a 2023. évben is minden kerületi bölcsődés gyermekek számára ingyenesen biztosították a bölcsődék a **pelenkát és a tisztasági csomagot**, mely összesen **bruttó 11.586.618.-Ft kiadást jelentett a 2023. évben.**

Csepel Önkormányzata által fenntartott bölcsődékben a korábbi évekhez hasonlóan 2023. évben sem kellett a gondozásért térítési díjat fizetni.

2.3 Gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása

Csepel Önkormányzata ellátási szerződések keretében biztosítja a gyermekek átmeneti gondozását.

Az átmeneti gondozás célja, hogy a gyermek családból történő kiemelése helyett, esélyt adjon a szülőknek helyzetük javítására, a gyermeket veszélyeztető helyzet megoldására, esetleg betegségük leküzdésére. Az átmeneti gondozás ideje alatt a szülő nem veszíti el szülői felügyeleti jogát, csak folyamatos kapcsolattartás mellett, átmenetileg gyermekének felügyeletét helyettes szülőre vagy gyermekotthonra bízta. Amennyiben a szülő otthontalanná vált, úgy gyermekével együtt kérhet segítséget a családok átmeneti otthonában, ahol szakemberek segítik a nehézségek, problémák megoldását.

2.3.1 Helyettes szülői ellátás

Csepel Önkormányzata a Fehér Kereszt Baráti Kör Kiemelten Közhasznú Egyesülettel (továbbiakban: Egyesület) kötött ellátási szerződés keretében helyettes szülői ellátást biztosít 2 férőhelyen, 365 nap/fő gondozási napon, a kerületi 0-18 év közötti gyermekeknek (a 12 évesnél idősebb gyermekek esetében egyedi elbírálás alapján dönt szolgáltatása biztosításának feltételeiről). Az Egyesület helyettes szülői hálózatot működtet, a működéshez megfelelő dokumentumok, személyi és tárgyi feltételek folyamatosan biztosítottak.

A helyettes szülő a családban élő gyermek átmeneti gondozását, nevelését saját háztartásában biztosítja, mely ellátásra az Egyesület és a kiskorú gyermeket nevelő szülők között létrejött megállapodás alapján kerül sor.

Az Egyesület beszámolója alapján a 2023. évben bár biztosított volt a két férőhely, igénybevétel nem történt. Annak ellenére, hogy nem történik igénybevétel, az elhelyezés lehetőségének fenntartása szükséges, hiszen a gyermekek átmeneti elhelyezésére jelenleg ez az egyetlen ellátási forma vehető igénybe a kerületben.

2.3.2. Családok átmeneti otthona

A családok átmeneti otthona szolgáltatás biztosítására Csepel Önkormányzata és a Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezete között fennálló ellátási szerződés keretében kerül sor. A szolgáltatást biztosító, Magyar Vöröskereszt Családok Átmeneti

Otthona Integrált Intézmény (a továbbiakban: Családok Átmeneti Otthona) kezdeményezésére az ellátási szerződés keretében a kerületi lakosoknak fenntartott férőhelyek száma 10-zel megemelkedett, 20 férőhelyről 30 férőhelyre, tekintettel az igény növekedésére.

A 2023. évben a csepeli családok számára fenntartott összes férőhely folyamatosan betöltésre került.

3. A gyermekek nyári és egyéb szabadidős napközbeni felügyelete

3.1. Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata Gazdasági Szolgáltató Igazgatósága által szervezett nyári napközis tábor

Csepel Önkormányzata a 2023. évi iskolai nyári szünet ideje alatt 3 helyszínen:

- a Sport, Szabadidő és Rendezvényközpontban (1213 Budapest, Hollandi út 8-10.),
- Napközis Táborban (1213 Budapest, Hollandi út 18.),
- a Mészáros Jenő Óvoda, Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Vénusz utcai Telephelyén (1214 Budapest, Vénusz u. 17/A).

biztosította a nyári napközis tábori szolgáltatást, **2023. július 03 – 2023. augusztus 18.** közötti időszakban.

A 7 héten keresztül tartó nyári napközis táborban a családok a szolgáltatást **ingyenesen**, az étkeztetést az intézményi gyermekétkeztetésre vonatkozó jogszabályokban foglalt kedvezmények érvényesítése mellett vehették igénybe.

3.2. Az Intézmény által biztosított nyári táborok

Az Intézmény a 2023. évben az alábbi időszakokban biztosított nyári táborozási lehetőséget, étkezés igénybevétele mellett az Intézménnyel kapcsolatban álló, tőle szolgáltatást igénybe vevő családok gyermekei részére:

2023. június 19-23.

17 fő többnyire hátrányos helyzetű, általános iskolás gyermek Budapest nevezetesebb játszótereire látogatott el (Mátyás király játszótér, Rákóczi kert, Gellért hegyi csúszdapark, Margit szigeti nagy játszótér, Városligeti játszótér) 4 fő kísérelével. Nagyon élvezték a programokat, a tömegközlekedéssel való utazást, sok gyermek először volt a Margit szigeten, Városligetben. Délutánonként az időkerettől függően kézműves és egyéb tematikájú foglalkozásos kerületek megtartására az Intézmény telephelyén, a Családsegítő Közösségi Házban.

2023. július 3-7.

3 fő kísérelővel 20 fő gyermek vett részt a budapesti hidak és egyéb nevezetességek (Nemzeti Atlétikai Stadion, Szent István Bazilika, Klotild és Matild Palota, Mátyás király játszótér stb.) megismerését középpontba állító táborban. A tábori tevékenységekben részt vettek középiskolás korú fiatalok is, akik a kötelező iskolai közösségi szolgálatukat töltötték az Intézménynél.

2023. július 17-21.

Ebben az időszakban 3 fő óvodai és iskolai szociális segítő kísérelővel 20 fő gyermek vett részt a tábori programokon, amely keretein belül ellátogattak pl.: a Kispesti vizes játszótérre, a Tündérparki játszótérre, a Városligetbe, a Vajdahunyad várához, a Pénzmúzeumba, a Liszt Ferenc reptérre. Délutánonként kézműves foglalkozásokon, önkifejezés fejlesztő foglalkozásokon, meditációs relaxációs foglalkozásokon vehettek részt a gyerekek.

2023. augusztus 07-11.

A tábor célja a területben élő rászoruló gyermekek számára olyan programok kínálata volt, amelyen keresztül a kicsik játszva tanulhattak, ismerkedhettek Budapest ismertebb parkjaival, játszótereivel. A 18 fős csoportot 4 fő óvodai és iskolai szociális segítő koordinálta egész héten keresztül. Az első napot a gyerekek által már jól ismert, de nagyon kedvelt, csepeli Rákóczi Kertben töltötték. A Margit-szigeten, a Mátyás-templom melletti játszótéren, a Kispesti vizes játszótéren, és a fogaskerekűvel utazva a Széchenyi-hegyi játszótéren is megfordultak. Délutánonként vetélkedők, meditáció, filmnézés pattogatott kukoricával, gyümölcssaláta készítés és sok kézműveskedés gazdagította a programot.

2023. augusztus 14-18.

Ennek a tábori hétnek a tematikája a törökök hagyatéka, Magyarországon hagyott kulturális emlékeinek feltérképezése, körbejárása volt, 20 fő gyermekkel és 4 kísérelővel. A Gellért-hegyi játszótérnél indult az első napi program, ami a Citadellánál folytatódott, majd a csúszdaparkban szereztek sok közösségi élményt a gyerekek. A kirándulások folytatódtak a Margit-szigeten, a Mátyás király játszótéren, a Bikás parkban, továbbá a hét második felében pedig a „Mesterségek ünnepére” is ellátogattak a gyerekek.

Állatkerti napközis tábor – 2023. június 26-30.

A VakációZoo egy ingyenes szünidei napközis tábor általános iskolás korú (1-8. évfolyam), hátrányos helyzetű gyermekek számára, ahol az Intézmény 10 fős gyerekcsoporttal vett részt. A foglalkozásokat szakképzett állatkerti munkatársak és elhivatott pedagógusok vagy pedagógushallgatók vezették. Az Intézmény munkatársai - 2 fő, óvodai és iskolai szociális segítő - a gyermekek oda- és vissza utazását segítette, valamint a tábor teljes időtartama alatt a felügyeletüket biztosította. A tábor résztvevői nemcsak az Állatkert lakóit ismerhették meg, hanem a kulisszák mögé is bepillantást nyerhettek. Így például az állatkerti dolgozók munkájába, élményekben gazdag zoopedagógiai foglalkozásokon vehettek részt, állatbemutatókon csodálkozhattak rá a természet csodáira, kézműves programokon

próbálhatták ki kreativitásukat, és természetesen sok lehetőség kínálkozott az önfeledt játékra, szórakozásra is.

Erzsébet Táborok – 2023. július 16-21., 2023. július 30 - augusztus 4. (Zánka)

Az Intézmény közreműködésével 17-17 fő, a Család és Gyermejkölési Szolgálat és Központtal kapcsolatban álló gyermek táborozhatott 6-6 napot a Zánkai Erzsébet Táborban 2 fő, óvodai és iskolai szociális segítő részvételével. Csepel Önkormányzata döntésének megfelelően a családoknak teljesen ingyenes volt a tábor, tekintve, hogy a szülői önrész befizetését az Intézmény átvállalta. A tábor ideje alatt változatos programokon vehettek részt a gyermekek. Tábornyitó koncerttel kezdődtek a hetek, majd különféle tudományos, ismeretterjesztő programokon vehettek részt. A programok között szerepelt még: Balatoni strandolás, sárkány és sétahajózás, cirkuszi előadáson való részvétel, tábortűz, tűzijáték.

VEKOP tábor – 2023. október 30 - november 3.

VEKOP pályázat keretén belül, 30 fő XXI. kerületi, csillagtelepi lakcímmel rendelkező, általános iskolás korú gyermek vett részt a táborban 4 fő óvodai és iskolai szociális segítő közreműködésével. A tábor keretein belül budapesti helyszínek mellett vidéki helyszínekre is ellátogattak a résztvevők pl.: a Richter Safari Parkba, a Veszprémi Állatkertbe.

Egyéb szabadidős tevékenységek

Állatkerti kirándulás

A tavaszi szünet első napján került megszervezésre az egynapos kirándulás, melyet a Család-és Gyermejkölési Központ ügyfeleinek, általános iskolás korú gyermekei számára szerveztek a Fővárosi Állat- és Növénykertben. 22 fős gyermekcsoport, 4 fő óvodai és iskolai szociális segítő vett részt a kiránduláson, mely során az Ausztrálház, a Pálmaház és az Elefántház lakóit, a Dél-Amerika kifutó állatai mellett sok más állatot is meglátogattak. A gyermekek nagyon vidáman és lelkesen vettek részt a kiránduláson.

Jótekonysági filmvetítés – 2023. december 19.

A csepeli Kultik Mozi felajánlásával közel 400 gyermeknek adódott lehetőség ingyenes mesefilm megtekintésére, mely gyerekek közül 22 fő gyermeket 4 fő óvodai és iskolai szociális segítő felügyelt. A szociális segítők a szervezési feladatot is elláttak a program megvalósításában.

VEKOP–6.2.1-15-2016-00006. számú, „Csepel Csillagtelep szociális célú rehabilitációja” elnevezésű projekt

A Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1011/2016. (I. 20.) Korm. határozat alapján meghirdetett és 2017.10.18-án elnyert, **VEKOP–6.2.1-15-2016-00006. számú, „Csepel Csillagtelep**

szociális célú rehabilitációja" elnevezésű projekt feladatellátását az Intézmény 2018. március 01. napján kezdte meg, s 2023. december 08.-ig valósította meg.

2023. évben számos projektelem kínált rekreációs, fejlesztő, valamint a kiegyensúlyozott életvezetést támogató programokat, mind a Csepel Csillagtelep lakókörnyezetében élő gyerekek, mind a felnőttek számára.

Pénzügyi, életvezetési, jogi tanácsadást, valamint a sajátos nevelési igényű gyerek szülei számára specifikus ismereteket nyújtó csoportos foglalkozások kerültek megszervezésre. A gyerekek néptánc, illetve bokszfoglalkozásokon vehettek részt. 2023-ban folytatódott a pályázat akcióterületén élő lakosok mentorálása. 20 fő csillagtelepi gyermek az őszi szünetben napközi jellegű táborozáson vett részt.

Családsegítő Közösségi Ház

A Családsegítő és Közösségi Házban 2 fő teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállaló dolgozik. A munkatársak koordinálják a programok lebonyolítását, felügyelik azok szakmai tartalmát, valamint vezetik az egyes klubfoglalkozásokat és adminisztrálnak.

A Közösségi Ház látogatottsága 2023. évben havonta átlagosan 200-250 fő között mozgott, ebből 65-70 százaléka felnőtt, 30-35 százaléka kiskorú. A programok a lakosság igényei szerint változnak évről évre. Minden korosztály megtalálható a látogatók között, legnagyobb számban az időskorúak és az általános iskolás korú gyermekek veszik igénybe a szolgáltatásokat. A Közösségi Ház rendkívül sokrétű feladatot látott el a 2023. évben is, pl.: az Intézmény által biztosított táborok jelentős része is itt került megszervezésre. A közösségért tenni akarás, az önkéntes munka jelentősége folyamatosan növekszik, és közösségi szolgálatos diákok is rendszeresen tevékenykednek a Közösségi Házban.

2023. évben 9 féle klubtevékenység zajlott a Közösségi Házban: Baba-mama klub, Mesekuckó, Gerinctorna, Meridián torna, Jóga, Nyugdíjas klub, Pingpong és Ifjúsági klub, Álláskereső klub, Netre fel, Szabad játékok (sakk, társas játék, csocsó, kézműveskedés), ingyenes internethasználat.

4. A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja a kerületben, működésének tapasztalatai

A Gyvt-ben és a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben (a továbbiakban: Szt.) foglalt feladatait az Intézmény a 1211 Budapest, Kiss János alt. u. 54./Táncsics Mihály u. 69. szám alatti ingatlanban, két telephelyen látja el:

- 1211 Budapest, Kiss János altábornagy utca 54. szám: szociális szolgáltatások
- 1211 Budapest, Táncsics Mihály utca 69. szám: Család - és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat.

A Család és gyermekjóléti Szolgálat keretében ellátott feladatok:

- családsegítés,
- gyermekjóléti alapellátás.

Család és Gyermekjóléti Központ keretében ellátott feladatok:

- gyermekjóléti alapszolgáltatás,
- pszichológiai tanácsadás,
- jogi segítségnyújtás,
- mediáció, családterápia, családkonzultáció,
- óvodai iskolai szociális segítség,
- módszertani támogatás,
- kapcsolattartási ügyelet,
- készenléti szolgálat,
- szociális diagnózis készítése.

4.1. Család-és Gyermekjóléti Szolgálat

A jogszabályban kötelezően előírt és a fenntartó által biztosított **17 családsegítő státuszra** 2023. december 31-ei állapot szerint **6 fő** betöltött családsegítő státusz jutott. A családsegítők mellett **3 fő** szociális asszisztens, valamint 1 fő szakmai vezető látta el a Szolgálat feladatait. A Szolgálathoz a korábbi éveknek megfelelően a 2023. évben is rendkívül magas számban érkeztek a jelzések, 2023. évben összesen **1890 db** jelzés érkezett. A jelzések tartalma, illetve azokban szereplő problémák egyre súlyosabbak, melyek megoldást találni rendkívül nehéz az ellátórendszer telítettsége, bizonyos szolgáltatások elérhetetlensége okán.

A fentiekben bemutatott nagyfokú létszámhiány a 2023. évre már krónikus létszámhiánynak mondható, a hosszú évek óta fennálló hiány kapacitáshiányt eredményez, hatással lehet az ellátás minőségére, az ellátásban részesülők arányára, nem utolsósorban a szupervízió ellenére a szakemberek kiegészéséhez, mentális túlterheléshez vezethet.

Család-és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai

A gyermekjóléti szolgáltatás célja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében:

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz,

különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájárulásának szervezése,

- a szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata továbbá a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- a Gyvt. -ben meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében:

- a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: szociális segítőmunka) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,
- kezdeményezi egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét és azt szükség esetén személyes közreműködéssel is segíteni, szociális alapszolgáltatások igénybevételét, egészségügyi ellátások igénybevételét, pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.

Az Szt. alapján meghatározott feladatok:

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadás,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájárulás megszervezése,
- a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítése,
- a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztés,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósság terhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek,

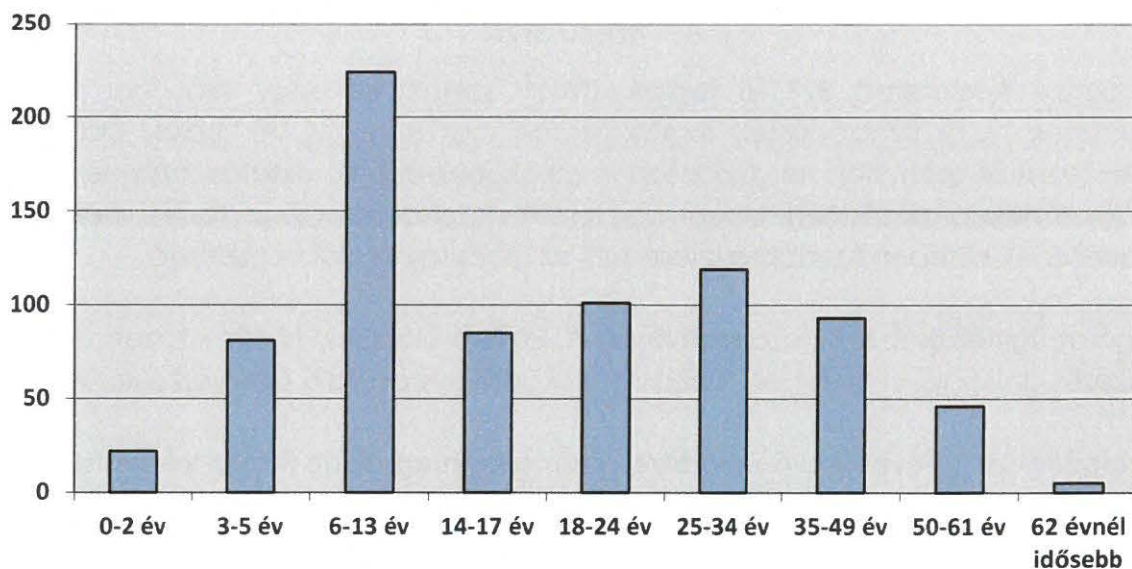
a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtása,

- a kríziskezelés, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatások biztosítása,
- az ellátási területen - felkérésre - közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában.

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat működésének tapasztalatai, statisztikai adatok

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat (a továbbiakban: Szolgálat) a 2023. évben 344 családdal kötött együttműködési megállapodást, 776 főt gondozott, 838 család és 1765 fő esetében nyújtott segítséget néhány alkalommal, és 284 alkalommal történt ügyeleti ellátás.

A Szolgálatnál megjelent igénybe vevő személyek száma nem és korcsoport szerint (fő)

6. számú táblázat

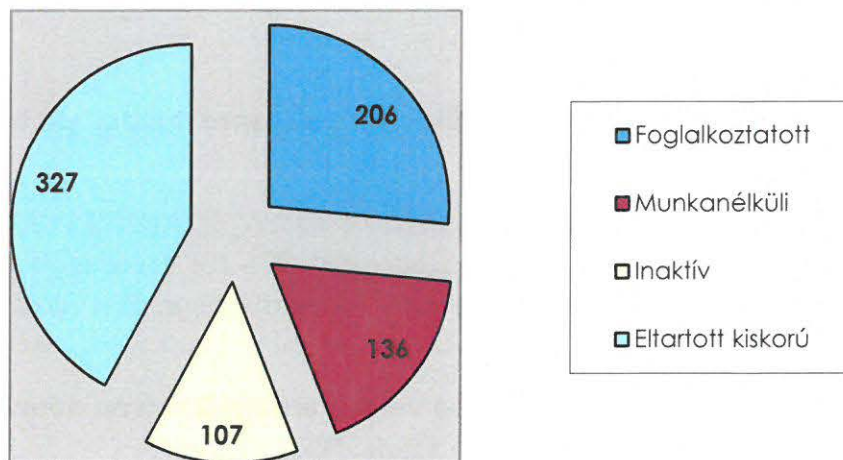
Az együttműködési megállapodással rendelkező ügyfeleket magába foglaló 6. számú táblázat szerint a 6-13, a 18-24 éves és a 25-34 éves korcsoportokban a legmagas a kliensek száma. A legtöbb probléma ezen korosztályoknál jelentkezik.

A vezető probléma típusok azok előfordulási gyakorisága szerint sorrendbe állítva:

1. gyermeknevelési problémák,

2. szülői kompetenciák hiánya vagy gyenge szülői képességek,
3. családon belüli erőszak, bántalmazás,
4. szülők mentális betegségei,
5. gyermekeknél ADHD, SNI, BTM, figyelem és magatartászavar,
6. szülői elhanyagolás (érzelmi, mentális, fizikai, egészségügyi)

A szolgáltatást igénybe vevő személyek száma gazdasági aktivitás szerint

1. számú ábra

Az 1. ábrán feltüntetett 327 fő foglalkoztatott személyek nagy arányban nem rendelkeznek munkaszerződéssel, foglalkoztatási jogviszonnyal. Az inaktív státuszú ügyfelek jelentős arányban megváltozott munkaképességűek, oktatási intézménybe járnak, gyermekgondozási segélyben vagy gyermekgondozási díjban részesülnek. A munkanélküliek körében továbbra is jellemző az alacsony iskolai végzettség.

A Szolgálat ügyfélkörébe tartozó személyek 70-80 %-a alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik, ami nagy mértékben rontja a munkaerőpiacon való elhelyezkedésüket.

A szolgáltatást igénybe vevő személyek száma legmagasabb iskolai végzettség szerint (nem halmozott adat):

Iskolai végzettség	Fő
Általános iskola 8 osztálynál kevesebb	417
Általános iskola 8 osztálya	268
Befejezett szakmunkásképző iskola, szakiskola	74
Befejezett szakközépiskola	7
Befejezett gimnázium	2
Érettségi épülő befejezett OKJ képzettség	6
Felsőfokú végzettség (főiskola, egyetem)	2

7. számú táblázat

A szolgáltatást igénybe vevő családok száma elsődleges probléma szerint és a problémák halmozott száma

A probléma típusa	Családok száma elsődleges probléma szerint (fő)	Problémák halmozott száma (db) (elsődlegessel együtt)
	a	b
Életviteli	33	109
Családi-kapcsolati konfliktus	27	89
Családon belüli bántalmazás	71	201
Elhanyagolás	35	99
Ebből: oktatási, nevelési elhanyagolás	7	99
Gyermekevelési	97	310
Gyermekeztetésbe való beilleszkedési nehézség		16
Magatartászavar, teljesítményzavar		72
Fogyatékoság, retardáció		11
Lelki-mentális, pszichiátriai betegség	50	83
Szenvedélybetegség		
Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye		
Foglalkoztatással kapcsolatos		
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	31	133
Ügyintézésrel kapcsolatos		216

8. számú táblázat

A korábbi évekhez hasonlóan 2023-as évben is a legmagasabb számban az életviteli problémák jelentkeznek, ezen kívül kimagasló a családon belüli bántalmazások, továbbá a gyermekevelési problémák, illetve a család-kapcsolati konfliktusok. A bántalmazás tekintetében a legtöbb jelzés magától a bántalmazott féltől érkezik, valamint a köznevelési intézmények szakembereitől. Az anyagi nehézségek nagyrészt az 1. számú ábrán és a 7. számú táblázatban bemutatott tényezőkből adódnak, mint pl. alacsony iskolai végzettség, munkanélküliség.

Az életviteli nehézségek enyhítésére és megszüntetésére a családsegítő tanácsadást és információt nyújt, segítő beszélgetést folytat, szociális segítő tevékenységet végez

nemcsak saját ügykörében, hanem krízis helyzetben is. Adományközvetítésben segédkezik, hátralékot kezel.

A munkaerőpiacon történő elhelyezkedés elősegítésére a Családsegítő Községi Házban álláskereső klub működik, ahol a szakember munkavállalási tanácsadást nyújt, illetve önéletrajzok elkészítésében segédkezik, továbbá felkészítést ad az állásinterjúnál előforduló kérdésekben.

A Szolgálatnál ellátott bántalmazott és elhanyagolt kiskorúak adatai

Megnevezés		Bántalmazott kiskorúak létszáma (fő)			Az elhanyagolt kiskorúak létszáma (fő)	
		fizikai	lelki	szexuális	fizikai	lelki
családon belül erőszak	szülő által	69	-	2	35	-
	testvér által		-	-	-	-
	összesen	69	-	2	35	-
	ebből lány	35	-	2	15	-

9. számú táblázat

A Szolgálat munkatársai a családon belüli bántalmazás esetén az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott módszertani útmutatóban foglaltak szerint haladéktalanul megteszik a szükséges intézkedéseket.

A Szolgálat szakmai tevékenységei

Megnevezés	Szakmai tevékenységek halmozott száma	Szolgáltatásban részesülők száma
Információnyújtás	3364	15
Segítő beszélgetés	2976	63
Tanácsadás	3078	15
Ügyintézéshez segítségnyújtás	3352	42
Konfliktuskezelés	666	50
Kríziskezelés	250	21

Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez-pénzbeli	302	63
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez-természetbeni	616	33
Közvetítés másik szolgáltatáshoz	201	33
Esetkonferencia	5	5
Esetmegbeszélés	17	17
Esetkonzultáció	418	52
Szakmaközi megbeszélés	8	
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	209	69
Családlátogatás	1302	176
Adományközvetítés	2616	50

10. számú táblázat

A legfontosabb szakmai tevékenységek az információnyújtás, életvezetési tanácsadás, segítő beszélgetés, ügyintézésben való segítségnyújtás és a családlátogatás. A család, mint primer szocializációs színtér meghatározó erővel bír a gyermek fejlődésére. A nevelésben vagy a család működésében fellépő diszfunkciók negatív irányba vihetik a személyiségfejlődést. A kiskorúnál kialakulhatnak deviáns magatartási formák, így ezek megelőzésében és a családi nevelés megerősítésében, a szociális munka eszközeivel tud segítséget nyújtani a szakember.

A krízishelyzetben azonnali beavatkozást kell eszközölni a krízisállapot megszüntetése érdekében. A legtöbb esetben ilyenkor fellépő súlyos hiányállapot következtében a fennálló feszültség miatt önállóan képtelenek az egyének vagy családok cselekedni. Ilyen krízishelyzet lehet a családon belüli erőszak, mind a szülők között, mind a gyermekekre irányuló bántalmazás, ezért nagyon fontos a krízisintervenció, a szakember mielőbbi beavatkozása. A legtöbbször előforduló krízishelyzetek a munkahely elvesztése és ennek következtében fellépő anyagi nehézség és a lakhatás elvesztése. A lakhatás elvesztése a legnagyobb feszültséget kiváltó ok, hiszen az érintett eddig felépített egzisztenciája összeomlik, valamint a hajléktalanság veszélye fenyegeti. Az anyagi természetű krízishelyzetek enyhítése érdekében a családsegítő munkatárs az egyént vagy a családot adományhoz próbálja juttatni (pl. tartós élelmiszersomag, napi élelmiszeradomány). A krízisintervenció egyik pontja lehet, hogy a szakember a díjhátralék miatti kilakoltatás fenyegetettségében elindítja a hátralékkezelést.

Család- és Gyermejkölési Szolgálat és Központ együttműködése

Az Intézmény jelentős eredményként értékeli, hogy a 2023. évben biztosítani tudták a munkatársak közötti folyamatos szakmai együttműködést, teret és időt tudtak

biztosítani az együtt gondolkodásnak, melynek alapja volt az egymás munkáját erősítő, támogató szemlélet. A beavatkozások, intézkedések hatékonyságának és eredményességének biztosítása érdekében elengedhetetlen, hogy a Szolgálat és a Központ szakmai vezetői és munkatársai konszenzusra jussanak az adott gyermekek veszélyeztetettségi foka tekintetében és meg tudják határozni az ellátó rendszer legkompetensebb szereplőjét az adott ügy kezelésében. Amennyiben a védelembé vétel, a hatósági intézkedés kezdeményezésének a lehetősége felmerül, az összehívott esetmegbeszélőn, esetkonferencián jelen volt a központ esetmenedzsere, valamint a járási jelzőrendszeri tanácsadó is. A szolgálat munkatársai, az esetmenedzserek szoros együttműködésben dolgoznak. Rendszeresek voltak közös családlátogatások, személyes konzultációk, esetmegbeszélések.

4.2. Család- és Gyermejkölési Központ

A hatósági intézkedésekhez kapcsolódó esetmenedzseri feladatokat a kerületben az Intézmény Család-és Gyermejkölési Központja (a továbbiakban: Központ) látja el.

Az ellátás tartalma

A Központ az általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló, egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt. Ennek keretében biztosítja:

- a kapcsolattartási ügyeletet,
- óvodai-és iskolai szociális segítő szolgáltatás,
- a gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- a jogi tájékoztatás nyújtást és pszichológiai tanácsadást.

A Központ továbbá a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermek védelmére irányuló tevékenységet lát el, melynek keretében:

- kezdeményezi a gyermek védelembé vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermekvédelembé vételére, illetve a családi pótlék természetbeni támogatás formájában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását.
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális

segítőmunkát koordinál és végez, a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához segítséget nyújt,

- utógondozást végez a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
- a védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítő munkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni támogatás formájában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít.

Az esetmenedzselési feladatok ellátása a Központ esetmenedzserei és a Szolgálat családsegítői kölcsönös együttműködésén alapulnak.

A veszélyeztetettség és a hatósági intézkedések:

A 11. számú táblázat ismerteti a veszélyeztetettség főbb okait és azok számszerűsített előfordulását a területben. A leginkább jellemző problémák: a szülők, család életvitele, életvezetési problémája, lakhatási probléma, magatartás-vagy tanulási zavar, illetve családi szerkezeti. A fő okok mellett szinte minden esetben másodlagos veszélyeztető tényezők is felmerülnek. A problémák halmozódása és az összetett problémahalmazok megjelenése egyre gyakoribb a gyermekek veszélyeztetettsége tekintetében. A Központ tapasztalatai alapján továbbra is jelentős mértékben fordulnak elő a gyermekeknél és a szülőknél a súlyos pszichés- és magatartászavarok. A súlyosabb zavarok kezeléséhez és megszüntetéséhez általában többféle terápiás ellátás is szükséges lehet. A veszélyeztetettség gyakori indoka az iskolai mulasztás és tanulmányi előmenetellel kapcsolatos problémák.

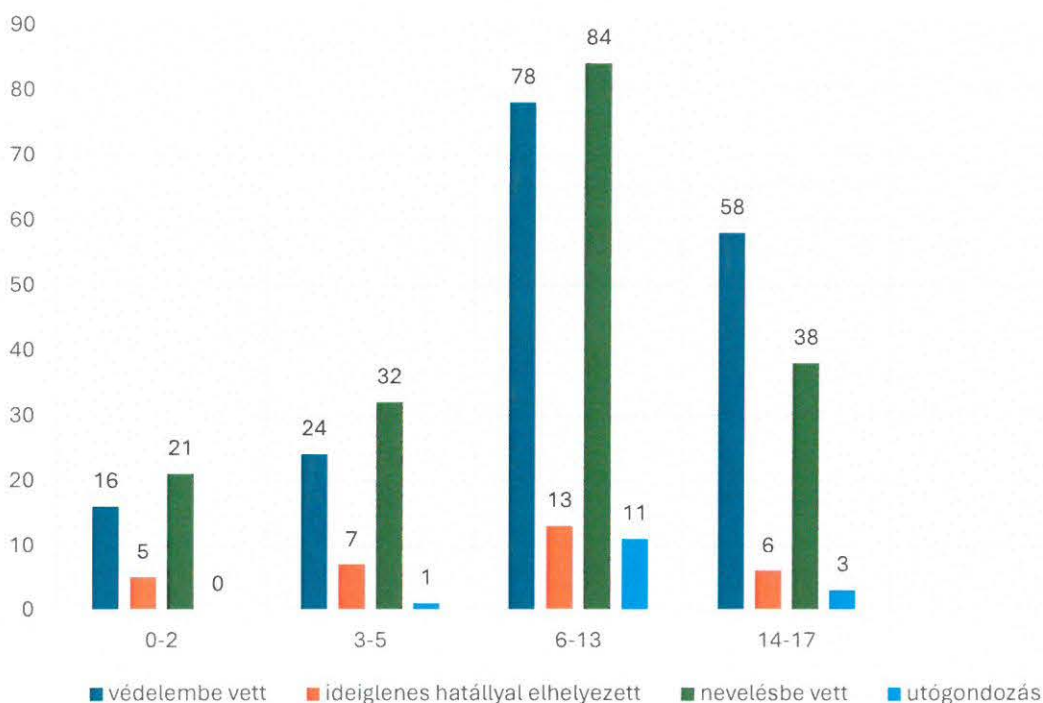
A gyermekek veszélyeztetettségnek fő okai a Központ adatai alapján

Veszélyeztetettség fő okai	Az érintett gyermekek száma
Lakhatási probléma	53
Szülők, család életvitele, életvezetési problémája	151
Családi szerkezeti	40
Szülő(k) egészségi problémái	8
Gyermek családon belüli bántalmazása (fizikai, lelki, szexuális)	26; 17; 2
Gyermek elhanyagolása (fizikai/lelki)	27/17
Iskolai kirekesztés, erőszak	3
Kortárs csoport negatív hatása	13
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	24
Drogfogyasztás, alkoholfogyasztás	6
Csavargás	13

Magatartás-vagy tanulási zavar	43
Anyagi okok	32

11. számú táblázat

Hatósági intézkedéshez kapcsolódó esetmenedzseri
tevékenységben érintettek száma korcsoportok szerint (2023)

2. számú ábra

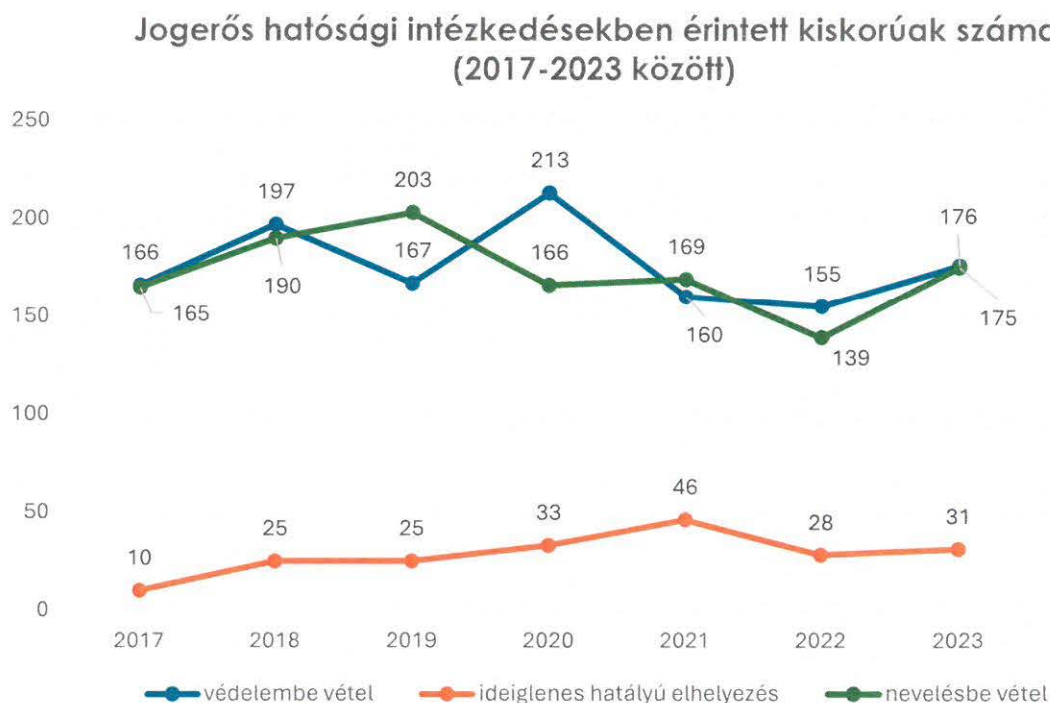
A védelembe vett gyermekek aránya az előző évhez hasonlóan szintén a 6-13 és a 14-17 éves korosztályban volt a legmagasabb, összesen 176 fő gyermek volt gondozásban védelembe vétellel.

A nevelésbe vett gyermekek aránya a 6-13 éves korosztályban volt a legmagasabb (84 fő), valamint a 14-17 éves korcsoportban (38 fő). A nevelésbe vételnél jegyzett létszámok vonatkozásában nem minden esetben a Központ tett javaslatot a nevelésbe vételre, ugyanis gyakori jelenség, hogy olyan családok költöznek a Központ ellátási területére, ahol a gyermekek már szakellátásban nevelkednek.

A nevelésbe vétel területi megoszlását tekintve megállapítható, hogy a kerület északi régióját (Csepel Művek területén található munkásszállók, Szabótelep egyes részei) és a Háros városrészt érinti a leginkább. A Központ a 2023. évben összesen 33 alkalommal tett javaslatot a nevelésbe vétel elrendelésére. Az ideiglenes hatályú elhelyezésnek akkor van létjogosultsága, ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti. Amennyiben ilyen jellegű jelzés érkezik a Központhoz, úgy a szakemberek azonnal

intézkednek: felveszik a kapcsolatot az észlelő-és jelzőrendszer tagjaival, véleményeket kérnek, valamint felkeresik az adott családot a lakóhelyén és megvizsgálják a veszélyeztetettség fennállását és megteszik a szükséges intézkedéseket, amennyiben indokolt, azonnali intézkedést kezdeményeznek. A 2. számú ábrán látható, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezések száma a 2023. évben összesen 31 volt.

2017. évtől évenként elemezve a hatósági intézkedésekben érintett kiskorúak számát azt láthatjuk, hogy a védelembe vett gyermek száma 2020. évben volt a legmagasabb (213 fő), 2021. évben (167 fő) jelentős csökkenést mutatott, majd ezt követően ismét visszaállt a 2019. évi (169 fő) szintre. A 2022. évre pedig egy lassan csökkenő tendencia mutatkozott. Azonban 2023-ban ismét emelkedett a szám és meghaladta az előző két év szintjét.

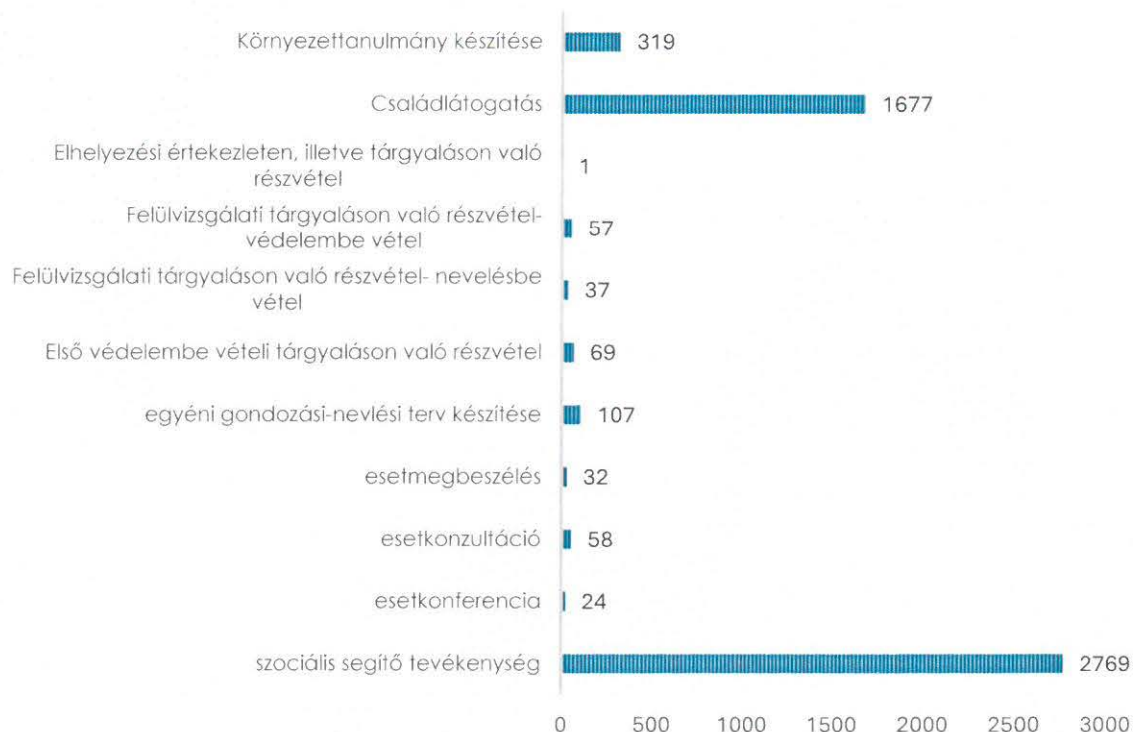
3. számú ábra

Az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek számában 2021. évig egy lassú növekedés volt tapasztalható, 2022. évben azonban már csökkenés volt megfigyelhető, 2023-ban pedig egy átlagos szint jellemzi a statisztikát. A nevelésbe vétel intézkedésben gondozott családok esetében újra növekvő tendencia figyelhető meg a 2020 és 2022 közötti évekhez képest. Ezen statisztikai adat változása azonban nagyban függ attól, hogy mennyi „vándorló” életmódot folytató szülővel kerül kapcsolatba a Központ, ahol a gyermek szakellátásban nevelkednek. Ez leginkább a Csepel Művek területén működő munkásszállók szobabérlőire jellemző, illetve kisebb

mértékben a Háros városrész lakosságára. Nevelésbe vétel esetén a Központ elsősorban a szülők megsegítését végzi és a gyermek hazagondozását tervezi és készíti elő egy egyéni gondozási terv alapján.

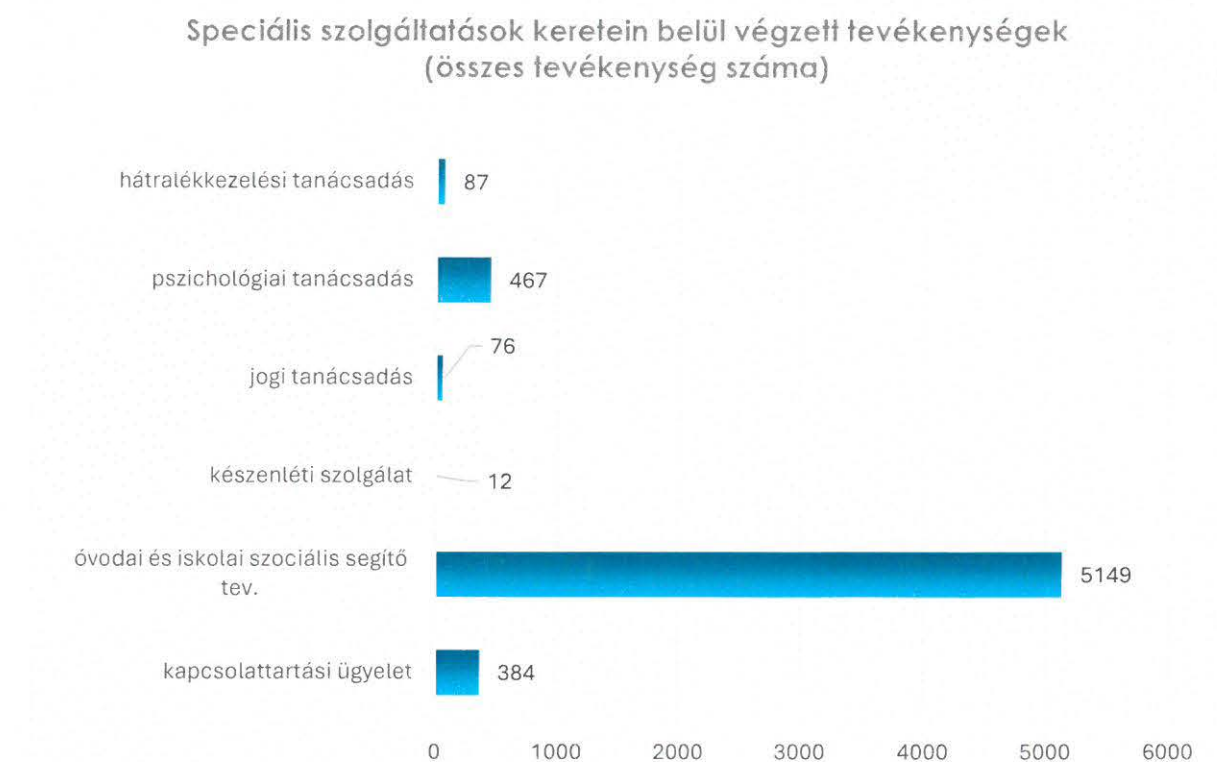
A 4. számú ábrán a hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek kerülnek bemutatásra. A legfontosabb kapcsolódó tevékenységek a családlátogatás, a környezettanulmányok készítése és a szociális segítő tevékenység, amik láthatóan a legnagyobb számban fordultak elő. Az említett tevékenységeken kívül fontos eszközként alkalmazhatóak a szociális munka szempontjából az esetmegbeszélések, esetkonferenciák és esetkonzultációk is.

HATÓSÁGI INTÉZKEDÉSHEZ KAPCSOLÓDÓ TEVÉKENYSÉGEK SZÁMA

4. számú ábra

4.2.1. A Központ speciális szolgáltatásai

5. számú ábra

Speciális szolgáltatások keretein belül végzett tevékenységek a 2023. évben

Tevékenység	összes tevékenység száma	összes ellátott száma
Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység	5149	1028
Pszichológiai tanácsadás	467	76
Jogi tanácsadás	76	42
Kapcsolattartási ügyelet	384	32
készenléti szolgálat	12	18

12. számú táblázat

Pszichológiai tanácsadás

A Központnál a szolgáltatást 2 főállású és egy megbízási szerződéssel rendelkező szakember látta el a 2023. évben. Sok esetben tapasztalhatók mind a gyermekeknél, mind a felnőtteknél különböző nehézségek (gyermeknevelési; kompetenciák hiányossága, gyengesége; párkapcsolati; stb.) magatartási problémák. Amennyiben ezek a problémák tanácsadás keretében nem kezelhetők a szakemberek tovább irányítják a megfelelő szolgáltató felé az ügyfeleket. A pszichológiai tanácsadásra

való bekerülést megelőzően egy családsegítő, vagy esetmenedzser problémafeltárást végez és csak szükség esetén irányítja az ügyfelet a tanácsadásra. A pszichológusok a védelembe vétel keretében elrendelt tanácsadás elvégzésében is részt vesznek.

Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység

Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet a Központ valamennyi Csepel Önkormányzata fenntartásában működő óvodában és 10 oktatási intézményben biztosítja a területben.

Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység célja

- a gyermekek tanulók, szülők, pedagógusok részére adekvát szakmai segítség nyújtása, hogy képesek legyenek felismerni és jelezni a gyermekeknél észlelt változások alapján a háttérben rejlő problémákat,
- elsődleges prevenciós programok működtetése,
- az észlelő-és jelzőrendszer hatékony működésének segítése,
- a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében való segítségnyújtás,
- szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek helyzetét javító szolgáltatások nyújtása, lehetőségeik mind szélesebb körű kihasználása érdekében.

Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység célcsoportja

- az ellátási területen működő köznevelési intézményekben jogviszonnyal rendelkező gyermekek, tanulók és azok közösségei (óvodai, iskolai, kollégiumi csoport);
- az érintett szülők, nevelőszülők, törvényes képviselők;
- az érintett köznevelési intézmények pedagógusai, a nevelő-oktató munkát segítő szakemberek, a köznevelési intézményben működő pedagógus- és egyéb közösségek (nevelőtestület, szakmai munkaközösségek, szülői munkaközösségek);
- a gyermekekkel, tanulókkal kapcsolatban álló egyéb szakemberek (pl. pedagógiai szakszolgálat munkatársai, iskolapszichológus, védőnő).

Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység a 2023. évben

•							
		Ügyfél típusa (nem halmozott)			Alkalmazott munkaforma (halmozott adatok)		
		Gyermek	Szülő	Szakember	Egyéni	Csoportos	Közösségi
Összesen:		617	79	332	3501	1133	515

13. számú táblázat

Összes tevékenység száma (halmozott adat): 5149; összes ellátott száma: 1028 fő.

A tevékenységgel kapcsolatos általános tapasztalatok

Az óvodai és iskolai szociális segítők integrációra törekvése, folyamatos felkereső tevékenysége következtében a pedagógusokkal megfelelő, kooperatív együttműködést sikerült kialakítani. A szülői célcsoporttal az együttműködés kialakításához több időre volt szükség, tekintettel arra, hogy a szülők kezdetben kevés információval rendelkeztek magáról a tevékenységről, illetve a segítség igénybevételéhez szükséges bizalmi kapcsolat kialakulását nehezítette az óvodai és iskolai szociális segítő munkakörben tapasztalható fluktuáció, melynek mértéke a szolgáltatás elindulása óta összességében meghaladja a jelenlegi létszámot. A szakmai keretek megszilárdulásától, a jó gyakorlatok beidegződésétől, szakmai megbecsültségünk növekedésétől a munkaerő stabilizálódását, bővülését várjuk.

Kapcsolattartási ügyelet

A szolgáltatás keretén belül a Központ munkatársai segítséget nyújtanak abban, hogy a szülők és a családtagok, nagyszülők szakképzett szakemberek segítségével, illetve felügyelete mellett rendszeres kapcsolatot tudjanak tartani gyermekeikkel, unokáikkal. Ezt a szolgáltatást elsősorban bírósági vagy gyámhivatali határozattal lehet igénybe venni, minden hónap második és negyedik szombatján.

2023. évben 24 alkalommal működött a kapcsolatartási ügyelet, amely összesen 32 fő ügyelet érintett.

Gyermekevédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat

A Központ nyitvatartási idején túl a Központ munkatársai telefonos ügyelet biztosításával nyújtanak szakszerű segítséget, mely ügyeleti ellátás keretében legtöbbször információnyújtás vagy tanácsadás történik. Olyan esetben amikor azonnali intézkedést igénylő bejelentés (súlyos veszélyeztetés) érkezik, a készenléti szolgálatot ellátó szakembernek lehetősége van terepmunkát végezni és a helyszínen tájékozódni, illetve segítséget nyújtani, adott esetben egyéb szervek bevonásával (rendőrség, mentőszolgálat stb.).

2023. évben 12 alkalommal érkezett olyan hívás a készenléti szolgálatához, amely következtében érdemi beavatkozásra, személyes segítségnyújtásra volt szükség.

4.2.2. Személyi és tárgyi feltételek alakulása

A jogszabályban kötelezően előírt és a fenntartó által biztosított 8 esetmenedzser/tanácsadó és 12 óvodai és iskolai szociális segítő státusz mellett 2023. december 31-ei állapot szerint összesen 6 fő esetmenedzser, abból egy osztott munkakörben (jelzőrendszeri felelős-esetmenedzser, 5 fő óvodai és iskolai szociális segítő, valamint 3

fő tanácsadó, 2 fő szociális asszisztens és a szakmai vezető látta el a Központ feladatait.

4.2.3. Együttműködés a gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagokkal

A gyermekvédelmi jelzőrendszer a család- és gyermekjóléti szolgálatok által működtetett, az egészségügyi ellátórendszer tagjaival, a köznevelési intézményekkel, valamint egyes hatóságokkal és szervezetekkel való együttműködésen alapuló rendszer, amely hangsúlyozottan épít a gyermekekkel napi szinten kapcsolatban álló szakemberek munkájára és együttműködésére. Ez az együttműködés több kerületi szervezettel, szakemberrel sikeresen valósult meg a 2023. évben pl.: a kerületi rendőrkapitánysággal, védőnővel, gyámügyi osztállyal, óvodákkal, illetve általános iskolákkal; viszont néhány jelzőrendszeri tag esetében az együttműködés javítására és jelentősebb jelzőrendszeri felelősségvállalásra van szükség pl.: a kerületi házi gyermekorvosok esetében. A köznevelési intézmények jelzőrendszerbe történő hatékony becsatornázást nagyban elősegítette az óvodai-és iskolai szociális segítők működése. Ez a folyamat elősegíti és megalapozza a jövőbeni szoros együttműködést és a helyben történő adekvát segítségnyújtást, mind a rászoruló gyermekek és családok, valamint szakemberek részére.

A jelzőrendszer hatékony működtetése érdekében az alábbi témákban történtek szakmaközi megbeszélések a kerületben.

- Mediáció fogalma, területei, alkalmazási lehetőségei a jelzőrendszeri tagok munkájának elősegítéséért. (A konfliktusok hatékony kezelésének egyik módszere. A kommunikáció segítése a mediáció alkalmazásával.)
- Titkos Menedékház - együttműködés lehetőségei, a közös szakmai munka koordinálása, esetek áttekintése,
- Mészáros Jenő Óvoda, Általános Iskola és EGYMI - jelzés fogalma, pszichológiai ellátás lehetőségei, Kerek Világ Tagóvoda - tájékoztató szülői értekezleten részt vevők számára, az óvodai szociális segítő szakember működése, kompetenciája; a jelzés fogalma, a zártan kezelendő jelzés, a jelzőlapok kitöltése, útmutató szakemberek részére.

AZ ÉSZLELŐ-ÉS JELZŐRENDSZER ÁLTAL KÜLDÖTT JELZÉSEK SZÁMA 0-17 ÉVES KOR KÖZÖTT

6. számú ábra

5. A gyermekvédelmi jelzőrendszer egyéb tagjainak működése

5.1. Védőnői ellátás

Az egyes egészségügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2022. évi LXXIII. törvény alapján az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 3/A. alcíme 2023. július 1. napjától kezdődő hatállyal akként módosult, hogy 2023. július 1. napjától a védőnői ellátásról az állam gondoskodik az egészségügyi alapellátás körében. Az állami feladatellátás érdekében 2023. július 1. napjától a kerületi területi védőnők munkáltatója a Dél-pesti Centrumkórház – Országos Hematológiai és Infektológiai Intézet (székhely: 1097 Budapest, Nagyvárad tér 1., képviseli: Dr. Vályi-Nagy István főigazgató), mely szervezet 2023. július 1. napjától a feladat ellátásához szükséges infrastruktúrát ingyenes használatba vette.

A 3-18 éves korosztály, valamint a 18 év feletti, középfokú nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevők számára biztosított iskola-egészségügyi ellátás megszervezése továbbra is önkormányzati feladat, melyet Csepel Önkormányzata Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata Tóth Ilona Egészségügyi Szolgálatán keresztül biztosít.

Személyi feltételek:

A 2023. évben az előző évekhez hasonlóan a Védőnői Szolgálat jelentős létszámhiánnyal küzdött, így a feladatok ellátását tartós helyettesítéssel oldották meg.

A 2023. évben foglalkoztatott védőnők létszáma

	engedélyezett státusz (fő)	betöltött státusz (fő)
Területi védőnő	20	16
Ebből tartósan távol	-	3
Iskolavédőnő	12	7

14. számú táblázat

Területi védőnői ellátási adatok:

Élveszületések számának alakulása a kerületben (fő)

Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Létszám (fő)	622	616	583	560	544	506

15. számú táblázat

Újszülöttkori rendellenességek alakulása (fő)

	2021	2022	2023
Élveszületések száma	560	544	506
Ebből: Koraszülött gyermekek száma	31 (5,5%)	40 (7,35%)	40 (7,9%)

Intrauterin retardált gyermek száma	6	13	13
Fejlődési rendellenességgel született gyermekek	2	9	8
Csecsemőhalálozás	1 (1,8%)	2 (3,7%)	4 (7,9%)
Magzati halálozás (halvaszületés)	1	7 (1,3%)	5
Gyermekehalálozás	0	1 (2%)	0

16. számú táblázat

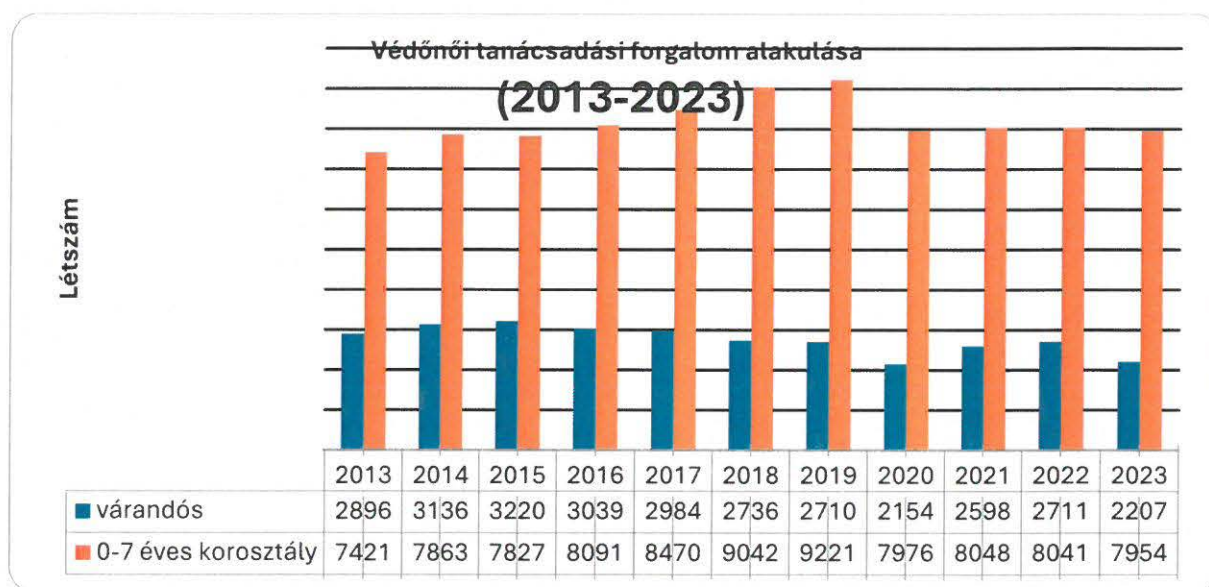
17.

A 18. számú táblázat a területi védőnői gondozottak létszámait mutatja. Az adatok alapján megállapítható, hogy az összes gondozott létszáma tovább csökkent, a fokozott gondozásra szoruló aránya 2022-ben 16%, míg 2023-ban 14% volt.

Gondozott létszám (2023. december 31. állapot szerint)

Korcsoport	2022.		2023.	
	Gondozottak száma	Fokozott gondozásra szoruló	Gondozottak száma	Fokozott gondozásra szoruló
Várandós anyák száma	279	121	227	114
0 – 11 hónaposak száma	522	84	464	64
12 – 35 hónaposak száma	1033	120	1025	82
3 – 6 évesek száma	2003	278	1924	242
7 – 18 éves közösségbe nem járók	18	9	4	3
Összes gondozott száma	3855	612	3644	505

18. számú táblázat

19. számú táblázat

Iskolavédőnői ellátási adatok:

Az iskolavédőnők által nyújtott szolgáltatás célcsoportjának, vagyis a 2023. évben iskolába beíratott (2023. október 1.-i adat) gyermekeknek a száma: 9373 fő volt.

A fokozott gondozásra szoruló gyermekek száma: 1509 fő.

- Szomato-mentális okból 1293 fő,
- Szociális okból 297 fő volt a veszélyeztetett tanulók száma.

A beíratott gyermekek száma az előző tanévekhez képest emelkedett, a fokozott gondozásra szoruló gyermekek számával párhuzamosan. A létszám növekedés oka, hogy a 2023/24. tanévben két új iskola (Bocskai István Református Oktatási Központ Egressy Béni Alap – és Középfokú Zeneművészeti, Színművészeti és Táncművészeti Szakgimnáziuma, Ének – Zene Gimnáziuma, Általános Iskolája, „Budapest” Baptista Gimnázium, Technikum és Sportiskola) kezdte meg működését területünkben.

A fokozott gondozásra szoruló és hátrányos helyzetű gyermekek nyilvántartása, gondozása a köznevelési intézményekben a gyermekvédelmi felelősökkel való szoros együttműködéssel valósult meg – főbb problémák a magatartási zavarok, hiányzások, megélhetési problémák, családi konfliktusok, védőoltások, szakorvosi beutalások eredményeinek hiánya, a problémák szülői „hárítása”, a szülők életvitele stb.

Az iskolavédőnők tevékenységüket egyeztetett munkaterv szerint végzik (orvossal, intézményvezetőkkel).

Feladatuk: a tanév során a páros évfolyamokban – index osztályokban – kötelező orvosi vizsgálatok szervezése, védőnői alap szűrővizsgálatok elvégzése.

Az iskolavédőnők az alap szűrővizsgálatok elvégzése keretében az index-osztályokban ellenőrzik a testsúlyt, a testi fejlettséget, a magasságot, a látásélességet – színlátást, a hallást, a mozgásszerveket; továbbá elvégzik a golyvaszűrést, vérnyomás ellenőrzést, tetvesség vizsgálatot; nyomon követik az általános személyi higiéniát.

Túlsúly, látásélesség, mozgásszervi szűrővizsgálatok (fő)

Szűrővizsgálat típusa	Megvizsgált gyermek száma (fő)	Kiszűrt gyermek száma (fő)	Kiszűrt gyermekek aránya a megvizsgált gyermek számához képest
obesitás 90 percentilis fölött	4700	711	15%
látásélesség	4696	455	10%
mozgásszervek érintettsége	4696	1008	21%

20. számú táblázat

Az iskolákban végzett egészségnevelési/fejlesztési tevékenységet az intézményekkel összehangoltan végzik az iskolavédők.

**Egészségnevelő előadások megoszlása
2023**

téma	alkalmak száma óra	részvevők száma fő
Egészséges táplálkozás	57	1204
Aktív testmozgás, sport	42	914
Káros szenvedélyek	23	495
Személyes, társas kapcsolatok	19	401
Személyi higiéné	152	3122
Egészséges környezet	30	741
Biztonságos környezet	2	80
Barátság, szerelem	46	1031
Elsősegélynyújtás	22	386
Csecsemőgondozás	0	0
összesen	393	8374

21. számú táblázat

Az iskolavédők által végzett egyéb preventív célú tevékenységek:

- Szülői értekezleteken, fogadó órákon, tantestületi értekezleteken, pedagógus egészségnapokon részvétel,
- Nyári napközis táborban egészségügyi felügyelet biztosítása, egészségnevelő programokban való részvétel,

- Iskolai egészségnapok szervezése,
- Net-Fit mérésekben történő részvétel.

A Védőnői Szolgálat munkatársai szoros együttműködésben végzik tevékenységüket az ellátásban dolgozó egyéb szakemberekkel:

- A közös gondozottak ellátásában a házi gyermekorvosokkal, házi orvosokkal, szülész-nőgyógyász szakorvosokkal,
- Csepel Önkormányzatával és intézményeivel,
- Pedagógia Szakszolgálattal,
- A köznevelési intézményekben a gyermekvédelmi felelősökkel;
- A területben működő civil szervezetekkel, Művelődési Központokkal.

5.2. Óvodai ellátás keretében biztosított gyermekvédelmi feladatok

Csepel Önkormányzata fenntartásában működő Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata Csepeli Csodakút Egyesített Óvodában (továbbiakban: Óvoda) a 2023. évben 21 feladatellátási helyen biztosították a gyermekek óvodai nevelését-oktatását.

A 2023 évi október 1-jei statisztikai adatok alapján 89 csoportban, 1842 gyermek részesült óvodai ellátásban, közülük 97 fő sajátos nevelési igényű gyermek volt.

Az Óvoda pedagógiai programja meghatározza -többek között- a gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek elemeit is. Az adott évi munkatervben részletezett feladatokat a tagóvodák gyermekvédelmi felelősei, valamint a szakmaközi gyermekvédelmi munkaközösség végzi.

Az Óvoda a gyermekvédelmi jelzőrendszer részeként együttműködik az Intézmény család és gyermekjóléti szolgálatával és központjával. Az óvodapedagógusok és a közülük megbízott gyermekvédelmi felelősök az Intézmény óvodai és iskolai szociális tevékenységet végző szakembereivel együttműködve figyelemmel kísérik a gyermekek életkörülményeit, szükség szerint segítik a családokat, valamint közösen szerveznek a gyermekeknek prevenciós programokat.

Az óvodai és iskolai szociális segítők folyamatosan jelen vannak az óvodák életében, aktívan részt vesznek a tagóvodák által szervezett programokon.

6. Az Önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások

A Szt.-ben meghatározott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként önkormányzati rendeletben meghatározottak szerint Csepel Önkormányzata települési támogatást nyújt Budapest Főváros XXI. Kerület Csepeli Polgármesteri Hivatal Családtámogatási Irodáján (a továbbiakban: Családtámogatási Iroda) keresztül. E jogszabályi előírásnak megfelelően a vizsgált időszakban hatályos, a szociális rászorultság alapján megállapítható pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 14/2022. (III.2.) önkormányzati rendeletben (továbbiakban: 2022. évi helyi szociális rendelet) az alábbi támogatási kategóriákat határozta meg:

- Csepeli lakhatási támogatás

¹ 2023. december 31. napján a hatályát veszítette.

- Csepeli akadálymentesítési támogatás
- Csepeli átmeneti támogatás
- Csepeli fűtési támogatás
- Csepeli gyógyászati segédeszköz támogatás
- Csepeli gyógyszer-támogatás
- Csepeli krízis-támogatás
- Csepeli hátralékkezelési támogatás
- Csepeli lakbértámogatás
- Csepeli lakhatási támogatás

A 2022. évi helyi szociális rendelet 2023. október 1. napjával történő módosítása a fűtési támogatás és a lakbértámogatás esetében a jövedelemhatárokat és a támogatási összegeket megemelte, előbbi esetében a jogosultsági feltételeket bővítette, ezt követően ugrásszerűen nőtt a fűtési támogatásban részesülők száma.

A 2023. év utolsó negyedében megtörtént a támogatások teljeskörű felülvizsgálata, melynek eredményeként, a 2024. január 1. napjával a szociális rászorultság alapján megállapítható pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 21/2023. (XII.6.) önkormányzati rendelet megalkotásával (a továbbiakban: Rendelet) új norma került kialakításra. Célja több csepeli család és háztartás megsegítése, valamint a meglévő támogatási formák hatékonyabb kihasználása. Az új norma a csepeli átmeneti támogatás esetében – az eseti támogatás mellett – lehetővé teszi annak havi rendszerességgel, akár 12 hónapra történő megállapítását is a fix jövedelműek – első sorban a nyugdíjszerű ellátásban vagy rendszeres pénzellátásban részesülők – esetében. A támogatás havi összege 10.000.-Ft, mely a Rendelet 2024. április elsejétől hatályos módosítása nyomán 20.000.-Ft.-ra emelkedik. Az új norma további kedvezményezettjei azon közgyógyellátásban részesülők, akik gyógyszerkiadásaihoz történő további hozzájárulásként csepeli gyógyszer-támogatást kívánnak igénybe venni. 2024. január 1-jétől a két támogatás meghatározott feltételek mellett párhuzamosan is igénybe vehető, 2024. április 1-jétől pedig a támogatás havi összege a korábbi 10.000.-Ft-ról 15.000.-Ft.-ra emelkedett, és az igazolt gyógyszerköltség akár 100%-ban támogatható. Teljes átalakításon ment keresztül a lakhatási hátralékok felhalmozó háztartások által igénybe vehető hátralékkezelési támogatás, amelynek új feltételrendszere rugalmasabb, jogosultsági feltételei egyszerűsödtek, így több háztartás megsegítését irányozza elő. Legjelentősebb változás, hogy a hátralék önrészenek a rendezése részletekben történő megfizetéssel is teljesíthető.

A gyermekek után megállapított pénzbeli és természetbeni ellátások alakulása

Az Szt. 45. §-a és Gyvt. 18. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a Rendelet 2024. január 1. napjától az alábbi támogatási formákat határozta meg:

- Csepeli ösztöndíj-támogatás
- Csepeli nevelési támogatás
- Csepeli rendkívüli gyermekvédelmi támogatás
- Csepeli gyermekétkeztetés térítési díjának kedvezménye

A Rendelet 2024. április 1. napjával hatályos módosításával bevezetésre kerülő támogatások:

- Csepeli beiskolázási támogatás
- Csepeli táborozási támogatás

Az alacsony jövedelemmel rendelkező családok havi bevételeikből az alapvető, létfenntartásukkal összefüggő kiadásait is nehezen, gyakran csak segítséggel tudják fedezni, ezért fontos, hogy célzott segítséget kapjanak ahhoz, hogy a gyermekek számára az alapvető feltételeket biztosítani tudják. A létfenntartáson és az alapvető szükségleteken túl a megélhetési gondokkal küzdő családokban nevelkedő gyermekeknek is esélyt kell adni arra, hogy a közösség aktív részesei lehessenek, képességeiket kibontakoztathassák, és lehetőségük legyen olyan tudás megszerzésére, amellyel később jövedelmező állásra tegyenek szert és megfelelő életszínvonalat biztosítsanak saját maguk és majdani gyermekeik számára is.

A fenti célok mentén kerültek szabályozásra a Rendelet egyes, gyermekekhez kapcsolódó és családokat segítő támogatási formái.

Módosultak a tanulmányi eredmény alapján igénybe vehető nevelési támogatás szabályai, amely a 2024. január 1. napjától a nevelési támogatásból kiválva, önálló támogatásként, ösztöndíj támogatás néven igényelhető. A jogosultsági kör kibővült, a támogatás kétféle támogatási összeggel nyújtható a tanuló által elért tanulmányi eredmény alapján (4-4.5, és 4.51-5) ezáltal ösztönözve a jobb eredmény elérését. A korábbi szabályozással ellentétben a nevelési támogatás és a tanulmányi eredmény alapján nyújtott támogatás párhuzamosan igényelhető, 2024 április elsejével pedig a vagyonvizsgálat megszűnik. A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás jogosultjainak köre is kiterjesztésre került, a gyermekeken túl a 23 évesnél fiatalabb, közoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytatók is igénybe vehetik. A gyermekek részére szükséges gyógyászati segédeszköz esetében a támogatás összege az egyéb indokkal kérhető támogatási összегhatáron felül (100.000.-/év/gyermekek) kerül megállapításra.

6.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot – a Gyvt. által meghatározott módon – a jegyző állapítja meg 1 év időtartamra. A jogosultság alapján a gyermek jogosult a Gyvt.-ben meghatározott kedvezményes gyermekétkeztetés és külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek (pl. többletpont a felvételinél) igénybe vételére.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény tekintetében a 2022. évben a jogosultsági kör valamelyest bővült a központilag meghatározott jövedelemhatárok emelése következtében, ugyanakkor a bérek emelkedésével párhuzamosan nem emelkedtek a jövedelemhatárok, így egyre kevesebben tudták igénybe venni a támogatást. Tekintettel erre, valamint arra, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény évente két alkalommal folyósított 6000,-Ft, hátrányos helyzet fennállása esetén 6500,-Ft összege meglehetősen alacsony, Csepel Önkormányzata a 2024. április elseji rendeletmódosításával törekedett a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben

részesülők számára bővíteni az igényelhető települési támogatások körét (nevelési támogatás, táborozási támogatás, beiskolázási támogatás).

	2023
Részesülők száma	139 fő

Az elutasítás legfőbb oka: az egy főre jutó havi jövedelem meghaladja a jogszabály által előírt mértéket.

	2023
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátás összesen (Ft)	1 774 000

2022-ben több megállapítás történt, a jogosultak számában 17,6%-os visszaesés figyelhető meg 2023-ban, amelyre magyarázat lehet, hogy a bérek emelkedésével egyidejűleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jövedelemhatárai nem emelkedtek, így kevesebb család válhatott jogosulttá a támogatásra.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó kiegészítő pénzbeli ellátás

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki

- a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, időskorúak járadékában vagy
- olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

A 2023. évben nem került megállapításra rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó kiegészítő pénzbeli ellátás.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel egyidejűleg megállapított hátrányos-, és halmozottan hátrányos helyzetűek száma:

Hátrányos helyzet megállapítása	3 év alatti	3 év és 6 év között	6 év és 13 év között	13 év és 18 év között	Nagykorú	Összesen
2023	4	3	24	4	1	36
Halmozottan hátrányos helyzet	3 év alatti	3 év és 6 év között	6 év és 13 év között	13 év és 18 év között	Nagykorú	Összesen
2023	5	2	9	2	1	19

6.2. Ingyenes szünidei gyermekétkeztetést igénylő hátrányos helyzetű gyermekek száma

	2023
Tavaszi szünet	16
Nyári szünet	15
Őszi szünet	23
Téli szünet	17

A Gyvt.-ben nem szabályozott támogatások

A helyi szociális rendelet alapján a 2023-ban megállapított támogatások a következők

6.3. Csepeli rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

Csepel önkormányzata évente a szociális vetítési alap összegének 300 %-os mértékéig települési támogatásban részesíti a gyermeket, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerül, és a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg egyszülős családban a szociális vetítési alap 300 %-át (2023-ban 85.500.-Ft).

	2023
Megállapításra került	81 fő

Az elutasítás legfőbb oka: a kérelem indoka nem felel meg a jogszabályban előírtaknak.

	2023
Kifizetett összeg (Ft):	1 766 500 Ft

6.4. Csepeli nevelési támogatás (ösztöndíj nélkül)

Csepeli nevelési támogatás állapítható meg annak a gyermeknek, aki a Gyvt. vonatkozó rendelkezése szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre nem jogosult, de családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 230%-át (2023-ban 65.550.-Ft), és vagyonnal nem rendelkezik.

	2023
Megállapításra került	12 fő

Az elutasítás legfőbb oka: jövedelemhatár túllépése; jogosultsági feltételeknek nem felel meg.

	2023
Kifizetett összeg (Ft):	480 000 Ft

6.5. Ösztöndíjjal egybekötött csepeli nevelési támogatás

Ösztöndíjjal egybekötött nevelési támogatásban részesülhet az a gyermek vagy fiatal felnőtt, aki az általános iskola 6. vagy magasabb évfolyamán, illetve középiskolában folytatja nappali tanulmányait – függetlenül a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságtól – amennyiben a kérelem benyújtását megelőző tanévben elért tanulmányi átlaga legalább 4,0, és

- a) a kérelem benyújtását megelőző tanévben igazolatlan mulasztása nem haladja meg a 3 napot vagy a 18 tanítási órát és
- b) családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 300%-át (85.500 Ft).

Ebben az esetben a támogatás összege a tanévben gyermekenként havi 5 000 Ft.

	2023
Megállapításra került	6 fő

Elutasítás nem történt.

	2023
Kifizetett összeg (Ft):	155 000 Ft

6.6. Csepeli krízistámogatás

2023. évben gyermekvédelmi okból ilyen támogatás kifizetésére nem került sor.

6.7. Csepeli gyermekétkeztetés térítési díjának kedvezménye

A támogatásban részesíthető az a gyermek, illetve fiatal felnőtt, aki tanulói jogviszonyban áll a Dél-Pesti Tankerületi Központ által fenntartott XXI. kerületi köznevelési intézménnyel. A jövedelemhatárokat a mindenkor hatályos szociális rendelet melléklete tartalmazza.

	2023
Megállapításra került	62 fő

Az elutasítás legfőbb oka: jövedelemhatár túllépése; csatolandó dokumentumok hiánya.

	2023
Kifizetett összeg (Ft):	2 489 742 Ft

6.8. Általános iskolai tanulmányok megkezdésének támogatása

Erre az ellátásra a gyermek törvényes képviselője akkor jogosult, ha a személyi adat- és lakcímnnyilvántartás adatai szerint a XXI. kerületben bejelentett lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkezik, a gyermek neveléséről saját háztartásában gondoskodik és gyermeke általános iskolai első évfolyamos tanulmányait magyarországi székhelyű alapfokú oktatási intézményben a tanítási év első napján megkezdí.

A támogatás 15 000 Ft összegű, iskolakezdést segítő természetbeni juttatásként (utalvány formájában) biztosított.

	2023
Átadásra került	406 fő

	2023
Utalványok értéke (Ft):	6 090 000 Ft

6.9. Gyermekvédelmi feladatok

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet, valamint a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet rendelkezéseit figyelembe véve az RGYK jogosultság, valamint a HH és HHH fennállásának megállapítása mellett jegyzői hatáskörben ellátja a családvédelmi koordináció keretében a hozzátartozók közötti erőszak megelőzéséhez, valamint a családi jogállás rendezéséhez kapcsolódó feladatokat.

A 2023. évben a Családtámogatási Iroda 55 alkalommal járt el családi jogállás rendezése tárgyában, valamint 51 alkalommal került sor családvédelmi koordináció lefolytatására.

6.10. Védőoltások támogatása

Csepel Önkormányzata a prevenció és az egészségmegőrzés fontosságának hangsúlyozása érdekében ingyenes rotavírus elleni oltást biztosít a kerületi gyermekeknek, illetve ingyenes EpiPen injekciót biztosít a kerületi általános iskolákban, óvodákban, bölcsődékben.

Ennek keretében 2023. évben a következő oltóanyagok kerültek kiosztásra:

Rotavírus elleni védőoltás: 746 db, 373 fő gyermek részére. 1 gyermek oltássorozata 41.600 Ft, így összesen 15.516.800 Ft összegben került sor a támogatásra.

EpiPen injekciók: EpiPen Junior 150 mikrogramm 44 db, (16934/db) összesen 745.096 Ft értékben,

EpiPen 300 mikrogramm 18 db (16934/db), összesen: 304.812 Ft értékben.

6.11. Babaköszöntő csomag

Babaköszöntő csomagra jogosult az újszülött gyermek kerületi illetékességű törvényes képviselője. **2023. évben 506 db babacsomagot adtak át a családoknak a területi védőnők.**

6.12. Nagykorúvá válók köszöntése

A 18. életévét az adott évben betöltő kerületi fiatal felnőttek a Polgármester köszönti mozijeggyel a nagykorúvá válásuk alkalmából. **2023. évben 1920 db mozijegy került kiosztásra.**

6.13. Bursa Hungarica ösztöndíj

Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata évről évre csatlakozik a kerületben lakóhellyel rendelkező, hátrányos szociális helyzetű fiatalok támogatása érdekében a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Kormányrendeletben szabályozott Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerhez.

A 2023. évben Bursa Hungarica támogatás jogcímén Csepel Önkormányzata hátrányos szociális helyzetű, felsőoktatási képzésben részt vevő hallgató részére, 2022/2023. tanév II. félév vonatkozásában 235.000 Ft (11 fő), 2023/24 tanév I. félév vonatkozásában 210.000 Ft (10 fő), összesen 445.000 Ft összegben folyósított támogatást. 13 fő pályázatát részesítette pozitív elbírálásban a támogatásokról döntő Bursa Bizottság.

6.14. Az intézményi gyermekétkeztetés biztosítása

A kerületben a gyermekétkeztetést a Gyvt-ben meghatározottak szerinti intézmények, az állami és önkormányzati fenntartású intézmények esetében az Önkormányzat által kijelölt intézmények biztosítják.

Étkezők számának alakulása a bölcsődékben 2023. évben (fő)

Bölcsőde neve	Engedélyezett férőhelyszám (fő)	2023. évben összes ellátott gyermek (fő)	100% normatív kedvezményben részesülők (ingyenes) (fő)	%	normatív kedvezményben nem részesülők (étkezési térítési díjat fizetők) (fő)	%
Cseperedő Bölcsőde	130	124	51	41	73	59
Mesevilág Bölcsőde	130	187	145	78	42	22
Tipegő Bölcsőde	108	191	102	53	89	47
Aprók Kertje Bölcsőde	78	130	83	64	47	36
	446	632	381	60	251	40

22. számú táblázat

Étkezők számának alakulása az Óvodákban, 2023. 10. 01-i kimutatás alapján (fő)

Tagóvoda neve	Étkeztetett gyermek létszáma (fő)	100% normatív kedvezményben részesülők (ingyenes) (fő)	%	normatív kedvezményben nem részesülők (étkezési térítési díjat fizetők) (fő)	%
Aprajafalva	64	59	92	5	8
Bóbita	59	52	88	7	12
Csalitos	95	59	62	36	38
Csodakút	132	88	67	44	33
Erdősor	83	59	71	24	29
Fenyves	79	46	58	33	42
Festő	129	81	63	48	37
Füstifecskék	45	35	78	10	22
Gyermeksziget	126	106	84	20	16
Jupiter	83	73	88	10	12
Kádár Katalin	124	93	75	31	25
Kerek Világ	51	49	96	2	4
Mesevár	80	73	91	7	9
Napsugár	51	47	92	4	8
Népművészeti	115	96	83	19	17
Repkény	67	54	81	13	19
Szivárvány	97	79	81	18	19
Szúnyog	89	61	69	28	31
Tátika	68	56	82	12	18
Tündérkert	107	107	100	0	0
Zsongás	90	53	59	37	41
Összesen	1834	1426	78	408	22

23. számú táblázat

Étkezők számának alakulása az iskolákban 2023.10.03-ai állapot szerint (fő)

Iskola neve	Étkeztetett gyermek létszáma (fő)	100% normatív kedvezményben részesülők (ingyenes) (fő)	%	50% normatív kedvezményben részesülők (fő)	%	normatív kedvezményben nem részesülők (étkezési térítési díjat fizetők) (fő)	%
Arany János Általános Iskola	167	12	7	54	32	101	61
Eötvös József Általános Iskola	427	7	2	132	31	288	67

Széchenyi István Általános és Kéttannyelvű Általános Iskola	200	7	3	59	30	134	67
Herman Ottó Általános Iskola	181	4	2	53	29	124	69
Jedlik Ányos Gimnázium	203	0	0	62	31	141	69
Karácsony Sándor Általános Iskola	235	20	9	121	51	94	40
Katona József Általános Iskola	269	1	1	60	22	208	77
Kazinczy Ferenc Értékközvetítő és Képességfejlesztő Általános Iskola	287	6	2	77	27	204	71
Kölcsey Ferenc Általános Iskola	258	2	1	73	28	183	71
Mátyás Király Általános Iskola	284	4	1	91	32	189	67
Mészáros Jenő Speciális Általános Iskola	93	13	14	80	86	0	0
Móra Ferenc Általános Iskola	139	21	15	58	42	60	43
Nagy Imre Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	123	4	3	42	34	77	63
Szárcsa Általános Iskola	136	6	4	37	27	93	68
Vermes Miklós Általános Iskola	227	11	5	57	25	159	70
Összesen	3229	118	4	1056	33	2055	63

24. számú táblázat

6.15. Természetbeni juttatások 2023-as évben

Csepel Önkormányzata az Intézmény szervezésében és lebonyolításával évente négy alkalommal (március, június, szeptember, december hónapokban), alkalmanként legfeljebb 300 darab, tartós élelmiszereket tartalmazó csomag kiosztásáról gondoskodik a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokról, azok térítési díjáról és a természetbeni ellátásokról szóló 22/2022. (XI.30.) önkormányzati rendelete 12. § által előírt feltételeknek megfelelő és a csomag igénylésére irányuló kérelmét benyújtó család számára.

Csepel Önkormányzata által biztosított/szervezett tartós élelmiszersomagban **179 fő** részesült, krízishelyzet miatt tartós élelmiszersomagban pedig **28 fő** részesült.

Az Intézmény több felajánlást kapott, amelyből a rászoruló családokat, klienseket támogatták:

- Tűzifa adományban **73 fő** részesült, továbbá színházjeggyel **83 fő** került támogatásra.
- Fenyőfa adományban az Intézménnyel kapcsolatban álló **154 család**, továbbá a társintézményekkel kapcsolatban álló 146 család részesült.
- Tanszersomag (II., III., és IV. osztályos tanulók részére), amelyből **55 fő** iskolás gyermeket került támogatásra. 530.000.-Ft összegben.
- A Családsegítő Közösség Házban került kiosztásra a „Segítség Köve” Alapítvány tisztálkodási-és tisztítószer csomaggal támogatta az ellátásunkban levő családokat. Ez **70 családot és azon belül 156 fő gyermeket érintett.**
- A cipősdoboz felajánlásnál a szolgálathoz/központhoz tartozó gyermekek közül **224 fő** kiskorú részesült karácsonyi ajándékban.
- Egyéb csomagosztásba részesültek rászoruló családok, ez **93 db családot** érintett.
- A 2023-as évben is folytatódott az együttműködést a Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel. Az együttműködés keretében **elsősorban pékáru, zöldség, gyümölcs szétosztására van lehetőség a rászorulóknak között. Ezen túl évente akár több alkalommal az Egyesület központi raktárából is van lehetőség élelmiszert átvenni és azokat kiosztani.**
2023-ban az Élelmiszerbank összesen **12.120 kg** élelmiszert adott át **15.743.044 forintértékben**, mely a kb. 100 fő részére **157.430 Ft/fő** értékű támogatást jelentett az ellátott személyeknek.
- 2023.11.27-én a **Magyar Élelmiszerbank Egyesület** által adományozott tartós élelmiszereket a szociálisan rászoruló családok részére összesen bruttó: 400.054.-Ft értékben.
- Gere Pékséggel a 2023. évben is sikeres volt az együttműködés, munkanapokon péksüteményekkel és kenyérrel támogatták a lakosokat.
- 2023 decemberében egy csepeli vállalkozó immár második éve jutatott tartós élelmiszer adományt az Intézménynek, közel 4 millió Ft értékben, amelyből **40 db család** részesült tartós élelmiszert, tisztálkodási-és tisztítószeret, játékokat magába foglaló adományban.

7. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai

2023. évben Csepel Önkormányzata által fenntartott intézményben felügyeleti szervek általi ellenőrzésre nem került sor.

8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása

8.1. A BRFK XXI. kerületi Rendőrkapitányság megelőző vagyonvédelmi tevékenysége

A BRFK XXI. kerületi Rendőrkapitányság iskolai bűnmegelőzési tanácsadója 2023. évben 3 középfokú oktatási intézményben, 5 esetben, 104 fő diák részére tartott vagyonvédelem témában bűnmegelőzési előadást.

Csepel Önkormányzata által a csepeli nyugdíjasok részére megszervezett hajókirándulás keretén belül 2023. évben 4 alkalommal kb.1500 fő nyugdíjas részére osztott szét a XXI. kerületi Rendőrkapitányság vagyonvédelem, áldozatsegítés, trükkös lopás, csalás témákban szórólapokat.

A nyári időszakban 3 alkalommal Hollandi úti ifjúsági táborban 330 fő gyermek részére tartottak játékos bűn- és balesetmegelőzési előadásokat.

A kábítószer prevenció helyzete (ezen belül a „Szülők és a családok a Rendőrség kiemelt partnerei a kábítószer-bűnözés megelőzésében” című programterv tapasztalatai):

2023. évben az iskolai bűnmegelőzési tanácsadó 13 köznevelési intézményben, 30 alkalommal, 595 fő diák részére tartott drogprevenciós előadást (A SZER, ami megváltoztat). Az előadások közös osztálymunka, beszélgetés formájában, valamint bűnmegelőzési oktatófilmek felhasználásával kerültek megtartásra.

2023. évben az iskolai bűnmegelőzési tanácsadó az internet veszélyei, internetbiztonság, iskolai erőszak, online bántalmazás, személyes adatok védelme, jogszabályok, törvények, büntethetőség, 112 segélyhívó rendeltetésszerű használata, gyermekek online térben történő szexuális kizsákmányolása, ELF-bar témákban 7 köznevelési intézményben 29 alkalommal 654 fő diák részére tartott bűnmegelőzési előadásokat.

Állatvédelmi tevékenység bemutatása.

Bűnmegelőzési előadó 2 köznevelési intézményben, 4 alkalommal, 93 fő diák részére tartott előadást e témakörben.

8.2. Áldozatvédelemi tevékenység

A fiatalkorú elkövetők száma 2023. évben a BRFK XXI. kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén 51 volt, melynek száma az előző évhez képest kismértékben nőtt a 2022. évi adathoz képest (a fiatalkorú elkövetők száma 47 volt 2022. évben). A gyermekkorú elkövetők száma a 2022. évhez képest nem változott. A fiatalkorúakkal szemben főként lopás, testi sértés, garázdaság bűncselekmények elkövetése miatt indult büntetőeljárás.

Az áldozatsegítésben minden bűnügyi feladatot ellátó beosztott munkatárs részt vett. Amennyiben az intézkedések során felmerült a segítségnyújtás szükségessége, kivétel

nélkül minden sértettet az Áldozatsegítő Központba (tel: 0680/225-225) irányítottak, a segítségnyújtáshoz szükséges igazolásokat kiállították, melyek száma 2023. évben 247 db volt.

Az Áldozatsegítő Szolgálattal, a gyermekjóléti szolgálattal, a gyámhatósággal az együttműködés kifogástalan. A médiával való együttműködés folyamatos. A bűnmegelőzési tanácsadói rendszer beindulását követően kerületünkben a lakosság tájékoztatása folyamatossá vált.

9. Jövőre vonatkozó célok

A minőségi közszolgáltatások elérhetőségének javítása érdekében elengedhetetlen a kerületben megmutatkozó munkaerőhiány csökkentése, az emberi erőforrások fejlesztése, bővítése.

Fejlesztendő terület továbbá a nyári és egyéb tanítási szüneteken kívüli szabadidős programok, fejlesztő szolgáltatások, közösségfejlesztést és egészségfejlesztést célzó programok biztosítása a fiataloknak, gyerekeknek.

